

Pes žalovaného, jež doprovázel 14 letý syn žalovaného, napadl žalobkyni, poranil ji na rameně a roztrhl jí gumový plášť. Žalobě o náhradu škody bylo soudy všech tří stolic vyhověno, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel dovozuje, že tělesného poškození žalobkyně a roztržení jejího pláště nezavinil, ježto neměl důvodu svého psa opatřiti. Zda-li jeho pes žalobkyni poškodil zuby nebo drápy, zda-li je veliký nebo malý, zda-li je lovecký nebo přepychový, zůstává zřejmě lhostejno, neboť podle § 1320 obč. zák. je chovatel zvířete zodpověden za každé poškození zvířetem způsobené, aťsi je zvíře druhu jakéhokoli. Rovněž je lhostejno, zda-li pes na žalobkyni vyskočil v domnění, že to jest manželka žalovaného, neboť při posouzení povinnosti chovatele psa k náhradě škody nelze přihlížeti k důvodu, proč pes na člověka vyskočil, pokud někdo psa nepošťval nebo nedráždil, že však tomu tak bylo anebo že žalobkyně své poškození zavinila vlastní neopatrností, nebylo tvrzeno. Dovolatel se domnívá, že majitel zvířete není zodpovědným, jestliže zvíře posud žádné zlé vlastnosti neprojevilo a jestliže majitel psa učinil opatření, které shledával potřebným podle vlastního uznání. Avšak povinnost chovatele zvířete k náhradě škody zvířetem tím způsobené není závislou ani od trestní zodpovědnosti ve smyslu § 391 tr. zák. ani od subjektivního náhledu chovatele zvířete. Jaké opatření neb dohled byly potřebnými, by někdo nebyl zvířetem poškozen, nelze posuzovati podle názorů chovatele, nýbrž podle okolností, za kterých poškození nastalo. Je zjištěno, že pes žalovaného na žalobkyni vyskočil a ji při tom poškodil; tato skutečnost ukázala, že bylo potřebí opatřiti, aby se tak nestalo, a že o potřebné opatření nebo dohled nebylo postaráno. Opomenul-li na psa dohlédnouti nebo jej opatřiti 14 letý syn, jemuž jej žalovaný svěřil, jest za jeho opomenutí zodpovědným, ježto ze skutečného poškození se objevilo, že psa dal v opatrování osobě k tomu nezpůsobilé, která buď psa pustila z dohledu, buď nedovedla zabrániti, by na člověka neskočil.

Čís. 682.

Vypoví-li manželka manželu správu svého majetku, dlužno poměr manželů k věcem, jim spoluvlastnický náležejícím, posuzovati na dále výlučně dle § 833 a násl. obč. zák. Manželka, jež svémocně zrušila spoluzítí s manželem, není proto ještě oprávněna, žádati dle § 836 obč. zák., by osoba třetí ustanovena byla správcem společného statku.

(Rozh. ze dne 28. září 1920, Rv I 485/20.)

Správu usedlosti, náležející spoluvlastnický oběma manželům, vedl ve smyslu § 1238 obč. zák. manžel až do 27. srpna 1919, kdy mu byla vypovězena manželkou, jež podavši na něho žalobu o rozlukou manželství, se svémocně od něho odstěhovala. Po té podala manželka na manžela žalobu, domáhajíc se toho, by pro společnou nemovitost zřízen byl správce dle § 836 obč. zák., protože prý manžel na statku špatně hospodaří. P r o-

cesní soud první stolice žalobě vyhověl, vzav údaje žaloby za prokázány. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolacímu důvodu nesprávného posouzení věci po stránce právní nelze odepřít oprávnění. Ve směru tomto dlužno poukázati především k nesporné skutečnosti, že žalobkyně žalovanému správu svého jmění ve smyslu ustanovení § 1238 obč. zák. odňala a že jí proto přísluší dle ustanovení § 833 obč. zák. držba a správa společného majetku společně se žalovaným. Tohoto práva spoluspravování žalobkyně touto žalobou neuplatňuje, nýbrž domáhá se toho, by společná věc byla spravována osobou, kterou ustanoví soud, a žádá tedy, aby žalovanému, jemuž patří druhá polovice usedlosti, byla správa této polovice odňata. Nelze pochybovati o tom, že otázka, má-li býti společný majetek spravován všemi podílíky, či má-li býti jeho správa svěřena jednomu z nich nebo dokonce snad osobě třetí, náleží ku záležitostem řádné správy a že o tom rozhoduje většina hlasů, jež se počítají dle poměru podílů které jednotliví účastníci na věci společné mají a že při stejnosti hlasů, nedocílí-li se dohody, rozhodne o tom soudce (§§ 833 a 836 obč. zák.). O takovýto případ však v tomto sporu nejde, neboť se mezi stranami nejedná o obyčejnou správu společného majetku, jak to ustanovení § 833 a násl. obč. zák. na zřeteli má, nýbrž o správu společného majetku, jenž patří manželům, a v případě takovém dlužno posuzovati věc dle zvláštních ustanovení XXVIII. hlavy obč. zák. (smlouvy svatební) a nikoli dle všeobecných předpisů XVI. hlavy obč. zák. (společné vlastnictví). V důsledku toho dlužno však říci, že opatření, jakého se žalobkyně ve sporu tomto domáhá, je vzhledem k trvalému dosud manželství obou stran tak pronikavého rázu, že může býti povoleno jen z důležitých příčin; to plyne nejen z povahy věci samé, nýbrž i z § 1241 obč. zák., jenž ustanovuje totéž v případě podobném. Takovýchto důležitých důvodů však žalobkyně při líčení před prvním soudem neuvedla. Žalobkyně odůvodňuje totiž žádost za zřízení správce společného majetku způsobem dvojným a sice: jednak tím, že, podavši na žalovaného pro různé rozbroje rázu rodinného a hospodářského žalobu o rozluku, opustila začátkem července 1919 jeho domácnost a bydlí nyní jinde, při čemž ani netvrdí, že by jí bylo bývalo soudem povoleno oddělené bydliště, jednak tím, že žalovaný dle účtu, složeného ze společné usedlosti za čas od 2. července 1919 do 31. ledna 1920, vykázal tak nepatrný čistý zisk, že to skutečným poměrům ani zdaleka neodpovídá. Pokud se především prvního důvodu týče, stačí poznamenati tolik, že žalobkyně nebyla oprávněna, manželské spolužití se žalovaným svémocně zrušiti a bez soudního povolení si založiti samostatnou domácnost, a to ani tehdy, kdyby s tím snad i žalovaný souhlasil, poněvadž manželé nemají práva, ani s obapolným souhlasem manželství rozvázati (§ 93 obč. zák.). Tím, že tak učinila, zbavila se žalobkyně možnosti, aby své právo spolusprávy majetku společného vykonávala tak, jak to manželce za trvání manželství přísluší a nemůže se z tohoto důvodu dovolávati ustanovení osoby třetí za správce ve smyslu ustanovení § 836 obč. zák. Že by pak byl býval žalovaný žalobkyni bránil, aby se spolusprávy na usedlosti společné zúčastnila, způsobem takovým, že by v tom mohlo býti spatřováno zkrácení jejích práv, nebylo ani tvrzeno. K žádání podobnému neopravňuje však žalobkyni ani důvod druhý, poněvadž se netýká podstaty společné usedlosti, nýbrž pouze složení účtu z příjmů a vydání, jež

po náhledu žalobkynině správnými nejsou, účet složený se vztahuje na dobu poměrně krátkou (od 2. července 1919 do 31. ledna 1920), příjmy ze společné usedlosti, jichž žalovaný docílil, jsou z převalné části výsledkem hospodaření ještě z doby, když žalobkyně sdílela se žalovaným společnou domácnost a se tedy hospodaření účastnila a výtky, že vykázaný čistý výnos ze společné usedlosti není takový, jaký byl by měl býti, není ještě důvodem pro opatření, kterého se žalobkyně domáhá, to tím méně, ježto má žalobkyně možnost, aby se domáhala na žalovaném přímo náhrady, cítí-li se býti jeho jednáním zkrácena. Poněvadž pak dle uvedeného stavu věci manželství sporných stran právně ještě trvá a nebyly zjištěny skutečnosti, jež by zřízení správce pro věc společnou ospravedlňovaly, bylo odvolání vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolacímu důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. nelze přiznati oprávněnosti. Sporné strany jsou spoluvlastníky usedlosti s pozemky a jest každému z nich knihovně připsána polovice těchto nemovitostí. Jak z přednesu obou stran plyne, vedl žalovaný správu společného majetku ve smyslu § 1238 obč. zák. bez kladení účtu až do 27. srpna 1919, kdy mu byla správa majetku žalobkyni příslušejícího touto vypovězena. Právní účinek této výpovědi jest ten, že přestává právní domněnka § 1238 obč. zák. a že právní poměr obou manželů vzhledem k jejich společnému majetku nesluší více posuzovati dle ustanovení §§ 1237 a násl. obč. zák., nýbrž dle ustanovení §§ 833 a násl. obč. zák. Zejména nelze tu tedy užiti ustanovení § 1241 obč. zák., které má na zřeteli správu postoupenou manželovi výslovně, tedy smlouvou. Dle § 833 obč. zák. přísluší, jak již soud odvolací správně uvádí, žalobkyni, která správu svého majetku žalovanému vypověděla, držba a správa společného jmění společně se žalovaným a jest věcí žalobkyně, aby tohoto svého práva použila. Žalobkyně však místo toho, jak v žalobě uvádí, domácnost svého manžela opustila, podavši na něho pro různé rozbroje rázu rodinného a hospodářského žalobu na rozluky manželství. Žalobkyně neuvádí příčiny, pro které žalovaného opustila a netvrdí také, že by jí bylo povoleno oddělené bydliště, takže nelze posouditi, z jakého důvodu se správy společného majetku vzdala a sluší proto tento stav, který žalobkyně svým odchodem z domácnosti žalovaného přivodila, vzhledem k ustanovení § 92 obč. zák. pokládati za nezákonný. Toto protizákonné chování žalobkyně však samo již brání tomu, aby jí přiznáno býti mohlo právo žádati za ustanovení třetí osoby za správce společného majetku, tedy i majetku žalovaného. Teprve tehdy, kdyby při společné správě mezi nimi shody docíleno býti nemohlo, aneb kdyby žalobkyni účastenství na správě z jakýchkoli příčin bylo znemožněno (tedy i v případě soudně povoleného odděleného bydliště), mohlo by býti vzato v úvahu, má-li býti ve smyslu § 836 obč. zák. zřízena třetí osoba za společného správce. Pokud se žalobkyně dobrovolně správy společného majetku vzdaluje, sluší i na dále pokládati žalovaného za plnomocníka ve smyslu § 836 obč. zák., který ovšem po výpovědi správy jmění žalobkyně jest povinen účty z této správy klásti. Výtky, které žalobkyně žalovanému v tomto sporu činí, směřují vesměs

proti složenému účtu a byť i se dotýkaly samé podstaty usedlosti, sluší je vyřídití eventuelně zvláštním sporem, výtky ty však nejsou s to, aby odůvodnily nárok žalobkyně na zřízení společného správce.

Čís. 683.

O podaném odporu dle § 156 obč. zák. za stanovených podmínek jest jednati v řízení nesporném. Cesta sporná jest nutna jen za podmínek § 2 č. 7 cis. pat.

(Rozh. ze dne 28. září 1920, R II 268/20.)

Manžel ve svém odporu proti manželskému zrození dítěte tvrdil a listinami doložil, že manželka jeho porodila dítě dříve, než uplynulo 6 měsíců ode dne sňatku. Soud první stolice poukázal odporovatele na pořad práva. Rekursní soud usnesení potvrdil. **Důvody:** Stěžovatel opírá své podání, kterým odporuje manželskému původu nezl. dítěte Karla, jeho manželkou dne 11. června 1920 zrozeného, o ustanovení § 156 obč. zák. a dovozuje, že se mu nejednalo o rozhodování sporu, nýbrž o odpor, že dítě není jeho, a o úřední úkon za účelem ochrany práv dítěte. K těmto vývodům stačí poukázati k tomu, že popírání manželského původu dítěte ať před dobou zákonnou (§ 156 obč. zák.), ať v době zákonné (§ 158 obč. zák.) zrozeného musí se státi sporem, jak plyne nejen z citovaného právě zákonného ustanovení, nýbrž i z ustanovení § 159 obč. zák., a že pro rozhodování tohoto sporu jest dle § 50 čís. 1 j. n. příslušným soud sborový. Z těchto zákonných ustanovení jest zřejmo, že jest v této záležitosti vyloučeno řízení nesporné, jež by se jakýmsi odporem zavésti mohlo, jak stěžovatel ve svém rekursu dovozuje.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a nařídil soudu první stolice, by o odporu po zákonu jednal.

Důvody:

Stěžovatel ve svém odporu tvrdil a listinami doložil, že manželka jeho porodila dítě dříve ještě, než uplynulo 6 měsíců ode dne uzavření jejich sňatku. Odporuje tudíž podle § 156 obč. zák. soudně otcovství k tomuto dítěti. Odpor takový sluší podle jeho právní povahy pokládati za prohlášení, spadající do řízení nesporného; jest to pouhý protest, jež uplatňovati jest podáním na příslušný soud nebo protokolárním prohlášením u soudu tohoto, a o němž zahájití jest řízení nesporné. Žaloba a řízení sporné nebyly by ve věci této tím méně na místě, poněvadž manžel ve svém odporu výslovně tvrdí, že v době uzavření sňatku nevěděl o těhotenství manželčině, a ze spisů toho času nevysvítá, že by tvrzení toto bylo nesprávné. Mínění soudu rekursního, že z §§ 158 a 159 obč. zák. plyne nutnost, popírati manželský původ dítěte sporem, jest mylné, pokud jde o případy § 156 obč. zák., neboť předpisy §§ 158 a 159 nevztahují se na odporování otcovství podle § 156, nýbrž jen na popírání manželského zrození dítěte podle § 158. Odpor stěžovatelův ovšem může domněnku nemanželského zrození nezletilého dítěte založití toliko za podmínek zákonných. Soud první stolice jest povinen, zjistití dle předpisů řízení ne-